

ЛІЗИНГ ЯК ЗАСІБ ІНВЕСТУВАННЯ В ОНОВЛЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Беручи до уваги те, що в даний час українська економіка переживає не найкращі часи, а суб'єкти господарювання відчайдушно шукають шляхи фінансування для оновлення застарілих та зношених основних засобів, варто шукати шляхи оптимізації та реструктуризації джерел фінансування оновлення основних засобів. Не завжди звичні для суб'єктів господарювання способи фінансування приносять той ефект, який очікувався, і не завжди дають можливість в повній мірі задовольнити свої потреби в оновленні чи вдосконаленні основних засобів.

За таких умов лізинг стає тим джерелом фінансування, яке пришвидшить оновлення виробничої бази підприємства та надасть йому змогу опанувати нові ринки збуту. Лізинг – симбіоз оренди, елементів кредитування, а також інвестиційних операцій. Для України використання лізингу не є надто поширеним явищем, проте активне використання цього інструменту може стати потужним імпульсом для відкриття нових об'єктів та можливостей для технічного переоснащення вітчизняних підприємств.

Розглянемо, як трактує зміст лізингу Господарський кодекс України: «лізинг – це господарська діяльність, спрямована на інвестування власних чи залучених фінансових коштів, яка полягає у наданні за договором лізингу однією стороною (лізингодавцем) у виключне користування другій стороні (лізингоодержувачу) на визначений строк майна, що належить лізингодавцю або набувається ним у власність (господарське відання) за дорученням чи погодженням лізингоодержувача у відповідного постачальника (продавця) майна, за умови сплати лізингоодержувачем періодичних лізингових платежів» [1]. Інвестиційна функція лізингу полягає у формуванні доходу, отриманого від експлуатації основних засобів лізингоодержувачем, який надасть можливість вчасно здійснювати лізингові платежі.

Досить часто через брак знань та обізнаності лізинг ототожнюється з кредитом, проте це хибне судження, адже, операції з лізингу є набагато складнішими та забезпечують передачу майна у тимчасове користування з подальшою можливістю придбати дане майно. Лізинг забезпечує матеріально-технічну базу виробництва з одноразовим кредитуванням. Також варто згадати, що у лізингу наявні і відносини купівлі-продажу, що пронизують договір лізингу. Варто не тільки порівнювати лізинг із відносинами оренди, кредиту та купівлі-продажу, а й розглянути його у розрізі економічного інструменту інвестування промисловості та інших галузей економіки.

Використання лізингу має ряд переваг:

- забезпечення можливості отримання інвестицій закордону;
- забезпечуються переваги не тільки лізингодавцю, а й лізингоодержувачу;
- сприяння просуванню обладнання вітчизняного виробництва, як на національний ринок, так і закордон;
- забезпечення зниження ризиків при опануванні нового товару;
- знижується ризик старіння обладнання у виробника;
- зменшення потреби власних коштів для придбання необхідного обладнання;
- модернізація обладнання на промислових підприємствах відбувається більш швидкими темпами;
- можливість сплати лізингових платежів не лише у грошовій формі;
- лізинг доступніший для малого та середнього бізнесу в порівнянні з кредитом;
- забезпечення гнучкого здійснення лізингових платежів в порівнянні з кредитом;
- забезпечення розширення виробництва підприємства без втрати фінансової стійкості;
- можливість спочатку провести випробування обладнання, а потім придбати;
- обладнання купується за залишковою вартістю.

Лізинг підтвердив своє право на існування, він має заохочуватися та стимулюватися, адже розвиток промислових підприємств потребує великих капіталовкладень, а лізинг спроможний стати механізмом залучення у розвиток промисловості значних капітальних інвестицій. Якщо порівнювати його з іншими формами інвестування, то він вигідним для усіх учасників даної угоди.

Позитивним у розвитку лізингу в Україні є те, що за останні роки відбулося поживлення його використання, за рахунок посилення інтересу до даного ринку страхових компаній та банків, які спроможні пришвидшити розвиток та посилення позицій лізингу в економіці нашої країни. Проте не зважаючи на позитивну тенденцію темпи зростання лізингового ринку не забезпечує у повній мірі потреби розвитку промисловості.

Перепонами на шляху повноцінного розвитку лізингу в Україні стоять недосконалість оподаткування та законодавства. Операції з лізингу не підпадають під вимоги ліцензування, до компаній, які займаються наданням лізингових послуг не висувається ніяких жорстких вимог, також лізингова компанія здатна займатися й іншими видами діяльності – все це унеможливорює реальне оцінювання обсягів ринку лізингових операцій.

Якщо розглянути найбільш активних користувачів лізингом в Україні за галузями станом на 30.09.2016 року, то варто зазначити наступні: сільське господарство (укладено лізингових угод на суму 7 014,4 млн. грн.) та транспорт (7 769,7 млн. грн.), проте, якщо порівнювати ці показники із 2015 роком, то нажалі відбувся деякий спад – 8% та 29% відповідно. Основні засоби транспортної галузі мають значний знос, виходячи з цього, спостерігається певна залежність між рівнем зносу та галузевою структурою лізингових договорів. Натомість спостерігається поживлення у легкій промисловості та сфері послуг на 68,9% та 1,4% відповідно. Раніше частка укладених договорів сектором

промисловості була не значною з огляду на високий рівень зносу основних засобів, тому як бачимо, на сьогодні саме цей сектор стає активним учасником лізингових відносин [2].

Отже, зростання рівня використання лізингу вітчизняними суб'єктами господарювання впливає на процес відтворення основних засобів, їх ефективне використання та сприяє відкриттю широкого доступу до передової техніки та технологій, що безумовно забезпечує більший прибуток, конкурентоспроможність вітчизняних виробників та вихід на нові ринки збуту.

Лізинг набуває непоганих перспектив розвитку на території України, адже, саме він спроможний усунути дефіцит інвестицій в основні засоби підприємств та забезпечить вивільнення коштів і відповідно їх перенаправлення на інші потреби підприємства. Проте не варто забувати, що для того, щоб забезпечити розвиток лізингу необхідні активна підтримка та регулювання з боку держави та взаємоузгодженість дії між усіма учасниками даних відносин.

Потужний розвиток лізингових операцій забезпечить оздоровлення та ефективне функціонування перспективних та прибуткових галузей економіки України. Якщо держава буде активно підтримувати лізинговий бізнес, то й вона отримуватиме певні переваги у вигляді зростання інвестиційної активності, гарантію того, що інвестиції будуть спрямовані на оновлення матеріально-технічного забезпечення підприємств. Також варто зазначити, що використання лізингу забезпечить оновлення основних засобів завдячуючи ширшому доступу до зовнішніх джерел фінансування інвестицій, активному розвитку малого та середнього бізнесу за рахунок більшої доступності лізингу в порівнянні із іншими видами запозичень. Це у свою чергу сприятиме та стимулюватиме розвиток банківського кредитування, адже, буде створено повноцінне конкурентне середовище між джерелами фінансування.

Список використаної літератури:

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

2. Підсумки діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) за 9 місяців 2016 року [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://nfp.gov.ua/files/DepFinMon/FK%20_3%20кв_2016.pdf.